

บทที่ 4

มาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา

การที่จะนำแนวคิดในการจัดการมูลฝอยมาปรับใช้ให้เป็นรูปธรรมนั้น จะต้องมีการนำแนวคิดเหล่านั้นมาบัญญัติเป็นกฎหมาย เพื่อให้มีผลบังคับใช้เป็นกฎกติกาของสังคม ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีกฎหมายที่ให้อำนาจเมืองพัทยาในการจัดการมูลฝอยชุมชนในเขตท้องที่เมืองพัทยา คือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้อำนาจเมืองพัทยาในการจัดการมูลฝอยในเขตท้องที่ของตน¹ ดังนี้

1. การเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยในเขตท้องที่เมืองพัทยา โดยเมืองพัทยาจะดำเนินการเอง หรือร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือมอบหมายให้บุคคลผู้ได้รับใบอนุญาตจากนายกเมืองพัทยาดำเนินการแทนก็ได้²

---

¹พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535, มาตรา 4

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

.....
“ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

.....
(5) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา

.....
“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

2. การออกข้อบัญญัติ หรือข้อบังคับของเมืองพัทยาเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยได้ ในเรื่องต่อไปนี้²

(1) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งมูลฝอยนอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(2) กำหนดให้มีที่รองรับมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

(3) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทนในการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยจากเจ้าพนักงาน

²พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535, มาตรา 18, 19

มาตรา 18 การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา 19 ก็ได้

.....
 มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

³พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535, มาตรา 4,20

ท้องถิ่น ตามมาตรา 19 ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการชั้นสูงตามลักษณะการให้บริการ ที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 จะพึงเรียกเก็บได้

(6) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

3. กำหนดให้นายกเมืองพัทยา และพนักงานเมืองพัทยาที่ได้รับแต่งตั้งจากนายกเมืองพัทยาเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีและลงโทษปรับผู้กระทำความผิดได้⁴ โดยเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบภายในเวลาสิบห้าวันคดีเป็นเสร็จเด็ดขาด⁵ ส่วนค่าปรับที่เรียกเก็บได้ถือเป็นรายได้ของเมืองพัทยา⁶

⁴ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ,มาตรา 47

มาตรา 47 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 44 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเพื่อประโยชน์ในการจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

⁵ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ,มาตรา 37 ,38

มาตรา 37 คดีอาญาเล็กน้อยได้ ดังต่อไปนี้

.....
(4) ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

มาตรา 38 ความผิดตามอนุมาตรา (2) (3) และ(4) แห่งมาตราก่อน ถ้าเจ้าพนักงานดังกล่าวในมาตรานั้นเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกให้มีอำนาจเปรียบเทียบดังนี้

(1) ให้กำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องหาจะพึงชำระ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมตามนั้น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่กำหนดให้ภายในเวลาอันสมควร แต่ไม่เกินสิบห้าวันแล้ว คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้ว ไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคก่อน ให้ดำเนินคดีต่อไป

⁶ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ,มาตรา 64

4. ให้อำนาจนายกเมืองพัทยาในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการใช้มาตรการทางปกครอง ในกรณีที่เอกชนผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติหรือข้อบังคับของเมืองพัทยา หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของนายกเมืองพัทยาที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้น โดยให้นายกเมืองพัทยามีอำนาจสั่งให้เอกชนผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าว แก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไข หรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน นายกเมืองพัทยาจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่ว่าปราคาจากอันตรายแล้วก็ได้⁷

5. ให้อำนาจเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในการใช้มาตรการทางปกครอง ในกรณีที่ตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้ ข้อบัญญัติหรือข้อบังคับของเมืองพัทยา และเห็นว่าเหตุดังกล่าวนี้จะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวมซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน โดยให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไข

มาตรา 64 บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

⁷ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ,มาตรา 4 ,19 ,45

มาตรา 45 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินกิจการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไข หรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

.....

หรือระดับเหตุอื่นหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระดับเหตุอื่นได้ตามสมควร แล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ^๘

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ได้ให้อำนาจเมืองพัทยาในการจัดการมูลฝอยในเขตท้องที่ของตน ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ , การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง , การกำจัดมูลฝอย และอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเมืองพัทยา^๙

^๘ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 , มาตรา 4 , 5 , 46

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 46 ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหตุตามวรรคหนึ่งจะมีผลกระทบต่อสุขภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวมซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไขหรือระดับเหตุอื่นหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระดับเหตุอื่นได้ตามสมควร แล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

^๙ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 , มาตรา 62

มาตรา 62 ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตเมืองพัทยาในเรื่องดังต่อไปนี้

.....
(2) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
.....

(7) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(8) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการบำบัดน้ำเสีย

2. อำนาจในการตราข้อบัญญัติเมืองพัทยา ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและกฎหมายให้อำนาจไว้ โดยข้อบัญญัติดังกล่าวจะกำหนดโทษจำคุกหรือโทษปรับหรือทั้งจำทั้งปรับก็ได้ แต่จะกำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือนและโทษปรับเกินหนึ่งหมื่นบาทไม่ได้¹⁰

3. กำหนดให้นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยาหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า และพนักงานเมืองพัทยาซึ่งนายกเมืองพัทยาแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาและตามข้อบัญญัติเมืองพัทยา มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิด

4. กำหนดให้นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยาหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า มีอำนาจเปรียบเทียบคดีและลงโทษปรับผู้กระทำความผิดได้ โดยเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบภายในเวลาสามสิบวันแล้วคดีเป็นอันเลิกกัน ส่วนค่าปรับที่เปรียบเทียบคดีได้เป็นรายได้ของเมืองพัทยา¹¹

(14) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเทศบาลหรือของเมืองพัทยา

¹⁰ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ,มาตรา 70

มาตรา 70 เมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

(1) การปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา

(2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบัญญัติได้

.....

ในข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดโทษจำคุกหรือโทษปรับหรือทั้งจำและปรับผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่จะกำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือนและโทษปรับเกินหนึ่งหมื่นบาทไม่ได้

¹¹ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ,มาตรา 63

มาตรา 63 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาหรือข้อบัญญัติ ให้นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยา หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า และพนักงานเมืองพัทยา

สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทธยานั้น เมืองพัทธยาได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ประกอบพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทธยา พ.ศ. 2542 ตราข้อบัญญัติเมืองพัทธยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ไว้เป็นกฎหมายท้องถิ่นสำหรับใช้ในการจัดการมูลฝอยชุมชนในเขตท้องที่ของตน ซึ่งข้อบัญญัติเมืองพัทธยาดังกล่าวได้มีมาตรการในการจัดการมูลฝอยชุมชน ดังนี้

ซึ่งนายกเมืองพัทธยาแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

.....

(4) จับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย หรือข้อบัญญัติเพื่อดำเนินคดี

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายกเมืองพัทธยากำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมาย หรือข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง นายกเมืองพัทธยา ปลัดเมืองพัทธยา หรือหัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทธยา หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าแล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบ และเมื่อผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ยอมเปรียบเทียบ หรือเมื่อยอมแล้วแต่ไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลา ให้พนักงานเมืองพัทธยาซึ่งนายกเมืองพัทธยาแต่งตั้งมีอำนาจในการสอบสวน และมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อทำการสอบสวนเสร็จให้ส่งรายงานการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อดำเนินคดีในศาลต่อไปโดยให้ถือว่ารายงานการสอบสวนนั้นเป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับให้เป็นรายได้ของเมืองพัทธยา

4.1 มาตรการในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง

ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ได้กำหนด มาตรการในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองไว้สองมาตรการ ดังนี้

1. ให้ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่หรือที่ดินที่ติดกับทางสาธารณะต้องรักษาอาคาร สถานที่ หรือที่ดินนั้น ไม่ให้มีมูลฝอยชุมชน ในลักษณะที่ประชาชนเห็นได้จากที่สาธารณะหรือใน ประการที่ขัดต่อสุขลักษณะ¹² หากผู้ครอบครอง อาคารหรือที่ดินดังกล่าวฝ่าฝืน ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินห้าพันบาท¹³

2. ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งมูลฝอยชุมชน ในที่หรือทางสาธารณะ หรือในสถานสาธารณะ เว้นแต่ในภาชนะหรือในที่เมืองพัทยาจัดให้ หรือในสถานที่ที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือนายก เมืองพัทยาอนุญาตให้โดยเฉพาะ¹⁴ หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท¹⁵

¹² ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 , ข้อ 7

ข้อ 7 ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือที่ดินที่ติดกับทางสาธารณะต้องรักษาอาคาร สถานที่ หรือที่ดินนั้นไม่ให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยชุมชน ของเสียอันตราย ในอาคาร สถานที่ หรือที่ดิน ในลักษณะที่ประชาชนเห็นได้จากที่สาธารณะหรือในประการที่ขัดต่อ สุขลักษณะ

¹³ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 , ข้อ 16

ข้อ 16 ผู้ใดฝ่าฝืน ข้อ 12 ตามข้อบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัตินี้ นอกจากในวรรคหนึ่งต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

¹⁴ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 , ข้อ 8

ข้อ 8 ห้ามมิให้ผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ มูล ฝอยชุมชน ของเสียอันตราย ในที่หรือทางสาธารณะ หรือในสถานสาธารณะ เป็นต้นว่า ถนน ตรอก ซอย แม่น้ำ ลำคลอง หนองบึง ทะเล เว้นแต่ในภาชนะ หรือในที่ที่ทางเมืองพัทยาจัดให้ หรือที่ ที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นอนุญาตให้เฉพาะ

¹⁵ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 , ข้อ 16

นอกจากนี้ มาตรการในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองที่ใช้ในเขตเมืองพัทยา ยังได้ปรากฏในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 โดยกำหนดมาตรการไว้ในทำนองเดียวกัน ดังนี้

1. ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินต้องดูแลอาคารสถานที่ของตนไม่ให้อยู่ในสภาพที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยซึ่งอาจมองเห็นได้จากที่สาธารณะภายนอก โดยให้มีหน้าที่ดูแลรักษาต้นไม้หรือรั้วพืชที่ตนปลูกไว้หรือที่ขึ้นเองในที่ดินของตนไม่ให้เหี่ยวแห้งหรือมีสภาพทรุดโทรม และมีหน้าที่ดูแลไม่ให้มีการทิ้งมูลฝอยในบริเวณที่ดินของตน¹⁶ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง อาคารหรือที่ดินดังกล่าวฝ่าฝืน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท¹⁷

---

¹⁶พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535, มาตรา 8, 32

มาตรา 8 เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินผู้ใด

(1) วางกระถางต้นไม้บนทางเท้าหรือปลูกต้นไม้ที่บริเวณภายนอกอาคารที่ตนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองและปล่อยให้ต้นไม้นั้นเหี่ยวแห้งหรือมีสภาพทรุดโทรม หรือปล่อยให้สิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในกระถางต้นไม้หรือที่บริเวณภายนอกของอาคาร

(2) ปล่อยให้ต้นไม้นั้นหรือรั้วพืชที่ตนปลูกไว้หรือที่ขึ้นเองในที่ดินของตนให้เหี่ยวแห้งหรือมีสภาพทรุดโทรม หรือปล่อยให้มีการทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในบริเวณที่ดินของตน

ถ้าการปล่อยให้ต้นไม้นั้นหรือรั้วพืชที่ตนปลูกไว้หรือที่ขึ้นเองในที่ดินของตนให้เหี่ยวแห้งหรือมีสภาพทรุดโทรม หรือปล่อยให้มีการทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในบริเวณที่ดินของตน

มาตรา 32 ห้ามมิให้ผู้ใด

(1) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงบนที่สาธารณะ

(2) ปล่อยให้ต้นไม้นั้นหรือรั้วพืชที่ตนปลูกไว้หรือที่ขึ้นเองในที่ดินของตนในสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ

¹⁷พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535, มาตรา 54

มาตรา 54 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 8 วรรคหนึ่ง มาตรา 15 มาตรา 20 มาตรา 22 มาตรา 26 มาตรา 27 มาตรา 29 มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 35 มาตรา 39 มาตรา 40 หรือมาตรา 41 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

2. ห้ามมิให้ทิ้งมูลฝอยลงในสถานที่ที่ไม่สมควร ได้แก่ ถนน พื้นรถหรือพื้นเรือ โดยสาร สาธารณสถาน ที่สาธารณะ และทางน้ำ¹⁸ โดยให้ทิ้งมูลฝอยลงในภาชนะรองรับมูลฝอยหรือทิ้งลงในที่ที่ทางราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้ให้ หากผู้ใดฝ่าฝืนในกรณีที่ทิ้งมูลฝอยนอกภาชนะรองรับมูลฝอยและการทิ้งลงบนที่สาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ส่วนการทิ้งมูลฝอยลงบนถนนหรือทางน้ำ ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท¹⁹

3. ให้อำนาจแก่ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา และผู้ซึ่งปลัดเมืองพัทยาแต่งตั้ง ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่²⁰ ในเรื่องดังต่อไปนี้²¹

¹⁸พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535, มาตรา 31, 32, 33

มาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ใด

(1) บ้วนหรือถ่มน้ำลาย เสมหะ บ้วนน้ำหมาก สั่งน้ำมูก เท หรือทิ้งสิ่งใด ๆ ลงบนถนนหรือบนพื้นรถหรือพื้นเรือโดยสาร

(2) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในสถานสาธารณะนอกภาชนะหรือที่ที่ทางราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้

มาตรา 33 ห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองเรือหรืออาคารประเภทเรือนแพ ซึ่งจอดหรืออยู่ในท้องที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่ได้จัดสัมมาสาธารณะ หรือภาชนะสำหรับทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

¹⁹พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ,มาตรา 54 ,57

มาตรา 57 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง มาตรา 19 มาตรา 23 มาตรา 30 มาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 34 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

²⁰พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ,มาตรา 4

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

.....
 “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า
 .....

- (1) โฆษณาให้ประชาชนทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
  - (2) สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้โดยเคร่งครัด
  - (3) ตักเตือนผู้กระทำความผิดหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไข หรือขจัดความสกปรก หรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป
  - (4) จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำสั่งตักเตือนและดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้
4. ให้อำนาจแก่ปลัดเมืองพัทยา หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งจากปลัดเมืองพัทยา และพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบคดีและลงโทษปรับผู้กระทำความผิดได้ โดยเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบภายในเวลาสิบห้าวันแล้วให้ถือว่าคดีเป็นอันเลิกกัน ส่วนค่าปรับที่เปรียบเทียบคดีได้เป็นรายได้ของเมืองพัทยา²²

---

(5) ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

.....
 “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า

(5) รองปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(6) ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

.....
²¹ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ,มาตรา 44

²² พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ,มาตรา 4 ,48 ,49

มาตรา 48 บรรดาความผิดฐานตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งและพนักงานสอบสวน มีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

5. ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้แก่ รองปลัดเมืองพัทธยา และผู้ได้รับการแต่งตั้งจากปลัดเมืองพัทธยา²³ ในการใช้มาตรการทางปกครองแทนการลงโทษทางอาญากับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่ได้จับกุมได้ โดยการออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตามให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริง แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด²⁴

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งตามมาตรา 51 กิ่งหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจรรยา หรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจรรยาผู้จับกุมอีกกิ่งหนึ่ง

มาตรา 49 ภายใต้บังคับมาตรา 48 วรรคสาม ค่าธรรมเนียมและค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

²³ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ,มาตรา 4

²⁴ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535, มาตรา 46

มาตรา 46 ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตามให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

เมื่อพิจารณามาตรการในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ในข้อบัญญัติเมืองพัทธยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 และในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 เห็นได้ว่าเป็นมาตรการเดียวกัน จึงเกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายว่าควรจะนำกฎหมายฉบับใดมาบังคับใช้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าข้อพิพาทดังนี้

1. มาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา ผู้ฝ่าฝืนมาตรการที่กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองดูแลรักษาความสะอาดอาคาร ที่ดิน หรือสถานที่ของตน ซึ่งในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 กำหนดโทษปรับไว้สองพันบาท²⁵ ส่วนข้อบัญญัติเมืองพัทธยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นกฎหมายท้องถิ่น ได้กำหนดโทษปรับไว้ห้าพันบาท²⁶ ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายว่าจะใช้กฎหมายฉบับใดบังคับแก้คดี

ในกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าในกรณีที่มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรการดังกล่าวข้างต้นนั้น ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายทั้งสองฉบับ ซึ่งตามหลักกฎหมายอาญา เรื่อง การกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบทนั้นให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด²⁷ ดังนั้น การลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา สำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรการที่กล่าวมาข้างต้น จึงต้องนำข้อบัญญัติเมืองพัทธยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นกฎหมายท้องถิ่น ซึ่งกำหนดโทษปรับไว้สูงกว่ามาบังคับใช้

2. มาตรการที่กำหนดห้ามมิให้ทิ้งมูลฝอยในสถานที่ที่ไม่สมควร ซึ่งในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 กำหนดโทษปรับไว้สองพันบาท ในกรณีที่ทิ้งมูลฝอยนอกภาชนะรองรับมูลฝอยและการทิ้งลงบนที่

---

²⁵พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535, มาตรา 8,32,54.

²⁶ข้อบัญญัติเมืองพัทธยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 7 ,16
วรรคสอง

²⁷ประมวลกฎหมายอาญา, มาตรา 90.

มาตรา 90 เมื่อการกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด.

สาธารณะ²⁸ และโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทในกรณีที่ทิ้งมูลฝอยลงบนถนนหรือทางน้ำ²⁹ ส่วนข้อบัญญัติเมืองพญา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นกฎหมายท้องถิ่น ได้กำหนดโทษปรับไว้ห้าพันบาท สำหรับการทิ้งในที่หรือทางสาธารณะ โดยไม่ได้แบ่งว่าเป็นเพียงการทิ้งในที่หรือทางสาธารณะทั่วไป หรือเป็นการทิ้งลงบนถนนหรือทางน้ำ³⁰ ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายว่าจะใช้กฎหมายฉบับใดบังคับแก้คดี

ในกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าในกรณีที่มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรการดังกล่าวข้างต้นนั้น ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายทั้งสองฉบับ ซึ่งตามหลักกฎหมายอาญา เรื่อง การกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบทนั้นให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด³¹ ดังนั้น การลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา สำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรการที่กล่าวมาข้างต้น ในกรณีที่ทิ้งมูลฝอยนอกภาชนะรองรับมูลฝอยและการทิ้งลงบนที่สาธารณะ จึงต้องนำข้อบัญญัติเมืองพญา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นกฎหมายท้องถิ่น ซึ่งกำหนดโทษปรับไว้สูงกว่ามาบังคับใช้ ส่วนในกรณีที่ทิ้งมูลฝอยลงบนถนนหรือทางน้ำ จึงต้องนำพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดโทษปรับไว้สูงกว่ามาบังคับใช้

3. อำนาจของเจ้าพนักงานในการจับกุมผู้กระทำการฝ่าฝืนมาตรการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพญา พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้นายกเมืองพญา รองนายกเมืองพญา ปลัดเมืองพญา รองปลัดเมืองพญา หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพญาหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า และพนักงานเมืองพญาซึ่งนายกเมืองพญาแต่งตั้ง มีอำนาจจับกุมผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อบัญญัติเมืองพญา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544³² ส่วนในพระราชบัญญัติรักษาและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของปลัดเมืองพญา

²⁸พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535, มาตรา 31,32,54.

²⁹พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535, มาตรา 33,57.

³⁰ข้อบัญญัติเมืองพญา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 8 ,16
วรรคสอง

³¹ประมวลกฎหมายอาญา ,มาตรา 90

³²พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพญา พ.ศ. 2542 ,มาตรา 63

รองปลัดเมืองพัทธยา และผู้ซึ่งปลัดเมืองพัทธยาแต่งตั้ง ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่³³ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาว่าบุคคลใดบ้างที่มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิด

ในกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าการฝ่าฝืนมาตรฐานการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายทั้งสองฉบับ ดังนั้น เจ้าพนักงานทุกตำแหน่งตามที่กฎหมายทั้งสองฉบับได้กำหนดไว้ อันได้แก่ นายกเมืองพัทธยา รองนายกเมืองพัทธยา ปลัดเมืองพัทธยา รองปลัดเมืองพัทธยา หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทธยา หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า พนักงานเมืองพัทธยาซึ่งนายกเมืองพัทธยาแต่งตั้ง และผู้ซึ่งปลัดเมืองพัทธยาแต่งตั้ง จึงมีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดได้

4. อำนาจของเจ้าพนักงานในการเปรียบเทียบคดีและลงโทษปรับผู้กระทำการฝ่าฝืนมาตรฐานการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทธยา พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้นายกเมืองพัทธยา รองนายกเมืองพัทธยา ปลัดเมืองพัทธยา รองปลัดเมืองพัทธยา หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทธยาหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า มีอำนาจเปรียบเทียบคดีและลงโทษปรับผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อบัญญัติเมืองพัทธยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 โดยเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบภายในเวลาสามสิบวัน คดีเป็นอันเลิกกัน³⁴ ส่วนในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของปลัดเมืองพัทธยาในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ได้รับการแต่งตั้งจากปลัดเมืองพัทธยา และพนักงานสอบสวน โดยเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบภายในเวลาสิบห้าวัน คดีเป็นอันเลิกกัน³⁵ ซึ่งจากการที่กฎหมายทั้งสองฉบับกำหนดไว้แตกต่างกันทำให้เกิดปัญหาว่าบุคคลใดบ้างที่มีอำนาจในการเปรียบเทียบคดีและลงโทษปรับผู้กระทำความผิด และผู้กระทำความผิดยินยอมให้เปรียบเทียบคดีแล้วจะต้องเสียค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบภายในเวลากี่วันคดีจึงจะเลิกกัน

ในกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าจะต้องพิจารณาก่อนว่าได้ใช้กฎหมายฉบับใดลงโทษเป็นบทหนักกับผู้กระทำความผิด และกฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้บุคคลใดบ้างที่จะมีอำนาจใน

³³ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ,มาตรา 4 ,44

³⁴ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทธยา พ.ศ. 2542, มาตรา 5,63.

³⁵ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535, มาตรา 4,44,48.

การเปรียบเทียบคดีและลงโทษปรับผู้กระทำความผิดนั้น จึงจะทราบได้ว่าผู้กระทำความผิดจะต้องเสียค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบภายในเวลาที่วันคดีจึงจะเลิกกัน ซึ่งในกรณีที่ต้องนำข้อบัญญัติเมืองพญา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 มาบังคับใช้เป็นบทหนักสำหรับลงโทษผู้กระทำความผิด เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจลงโทษผู้กระทำความผิดและเปรียบเทียบคดีตามมาตราดังกล่าวข้างต้นจึงได้แก่ นายกเมืองพญา รองนายกเมืองพญา ปลัดเมืองพญา รองปลัดเมืองพญา หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพญาหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า และคดีเป็นอันเลิกกันหากผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบภายในเวลาสามสิบวัน

ส่วนในกรณีที่ต้องนำพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาบังคับใช้เป็นบทหนักสำหรับลงโทษผู้กระทำความผิด เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจลงโทษผู้กระทำความผิดและเปรียบเทียบคดีตามมาตราดังกล่าวข้างต้นจึงได้แก่ ปลัดเมืองพญาในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ได้รับการแต่งตั้งจากปลัดเมืองพญา และพนักงานสอบสวน และคดีเป็นอันเลิกกันหากผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบภายในเวลาสิบห้าวัน

5. อำนาจของเจ้าพนักงานในการใช้มาตรการทางปกครองแทนการลงโทษโดยออกคำสั่งให้ผู้กระทำการฝ่าฝืนมาตรการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง จัดการแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขเหตุนั้นในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้แก่ รองปลัดเมืองพญา และผู้ได้รับการแต่งตั้งจากปลัดเมืองพญา มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในเวลาที่กำหนดในกรณีที่จับกุมผู้กระทำความผิดได้แทนการลงโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตามให้คดีเป็นอันเลิกกัน³⁶ แต่ในข้อบัญญัติเมืองพญา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพญา พ.ศ. 2542 ไม่ได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้

ส่วนในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในการออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไข หรือระงับเหตุนั้นหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุนั้นได้ตามสมควร แต่จะต้องเป็นกรณีที่ตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่

³⁶พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535, มาตรา 4,46.

ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้ ข้อบัญญัติหรือข้อบังคับของเมืองพัททยา และเห็นว่าเหตุดังกล่าวนั้นจะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวมซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน โดยหลังจากที่ออกคำสั่งดังกล่าวแล้วจะต้องแจ้งให้นายกเมืองพัททยาทราบ³⁷ แต่อย่างไรก็ตามอำนาจของเจ้าพนักงานสาธารณสุขดังกล่าวนั้น ก็ไม่มีผลทำให้คดีอาญาระงับ

จากที่กล่าวมาข้างต้นว่าการฝ่าฝืนมาตรการในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองนั้น ถือว่าเป็นความผิดตามข้อบัญญัติเมืองพัททยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 และเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ด้วย ซึ่งในกรณีที่ต้องนำพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาบังคับใช้เป็นบทหนักสำหรับลงโทษผู้กระทำความผิด พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้แก่ รองปลัดเมืองพัททยา และผู้ได้รับการแต่งตั้งจากปลัดเมืองพัททยา จึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาดเก็บ ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในเวลาที่กำหนดได้

แต่ในกรณีที่ต้องนำข้อบัญญัติเมืองพัททยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 มาบังคับใช้เป็นบทหนักสำหรับลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น หากพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะใช้มาตรการทางปกครองโดยการออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาดเก็บ ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในเวลาที่กำหนดแทนการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น คดีอาญาย่อมเลิกกันเฉพาะความผิดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 เท่านั้น แต่ในส่วนของความผิดตามข้อบัญญัติเมืองพัททยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ย่อมไม่ระงับไปด้วยผู้กระทำความผิดยังคงต้องโทษปรับไม่เกินห้าพันบาทอยู่ ซึ่งหากเกิดกรณีดังกล่าวขึ้น ย่อมจะทำให้ผู้กระทำความผิดต้องถูกลงโทษสำหรับการกระทำเดียวกันถึงสองครั้ง หรือหากพนักงานเจ้าหน้าที่เลือกที่จะใช้ข้อบัญญัติเมืองพัททยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ปรับแก้คดีโดยตรงย่อมทำให้ไม่สามารถนำมาตราการแทนการลงโทษอาญา ซึ่งส่งผลดีต่อสภาพแวดล้อมมากกว่าการลงโทษทางอาญามาใช้บังคับได้

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้เขียนเห็นว่า ควรที่จะนำมาตราการแทนการลงโทษอาญาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ซึ่งส่งผลดีต่อสภาพแวดล้อมมากกว่าการลงโทษทางอาญากับผู้กระทำ

³⁷พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535, มาตรา 4,46.

ความผิด มากำหนดเพิ่มเติมไว้ในข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการมูลฝอยของเมืองพัทยา โดยอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2544 มาตรา 62 และมาตรา 70 ประกอบกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20 เพิ่มเติมข้อความต่อไปนี้ลงในข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544

ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามข้อ 7 และข้อ 8 ให้พนักงานเมืองพัทยาที่ได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้กระทำผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตามให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำผิดไม่ปฏิบัติตามพนักงานเมืองพัทยาดังกล่าวมีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

4.2 มาตรการในการกักเก็บมูลฝอย

ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ได้กำหนดมาตรการในการกักเก็บมูลฝอยไว้ โดยกำหนดให้ผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอย ในอาคารสถานที่ที่ตนครอบครองอยู่³⁸ ซึ่งภาชนะรองรับมูลฝอย ต้องไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด กันแมลงและสัตว์ หรือตามคำแนะนำและเห็นชอบจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือนายกเมืองพัทยา³⁹ หากผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ฝ่าฝืน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท⁴⁰

³⁸ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ข้อ 5

ข้อ 5. ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอย ในอาคารสถานที่ที่ตนครอบครองอยู่

³⁹ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ข้อ 4 ,6

ข้อ 4. ในพระราชบัญญัตินี้

เมื่อพิจารณามาตรการในการกักเก็บมูลฝอย ในข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 เปรียบเทียบกับปัญหาในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา ในเรื่องภาชนะรองรับมูลฝอยมีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในบางพื้นที่ทำให้มีมูลฝอยล้นออกมานอกภาชนะรองรับ และปัญหาเรื่องในเมืองพัทยามีปริมาณมูลฝอยประเภทย่อยสลายยากแต่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ถูกนำไปกำจัดทิ้งจำนวนมากอันเกิดจากการที่ไม่มีการคัดแยกมูลฝอยตั้งแต่ขั้นตอนการกักเก็บมูลฝอยในที่รวมมูลฝอยชุมชน เนื่องจากภาชนะรองรับรองรับมูลฝอยที่วางไว้ตามจุดต่าง ๆ ของเมืองพัทยานั้นมีลักษณะเป็นถังรวมไม่แบ่งแยกประเภทมูลฝอยนั้น⁴¹ ผู้เขียนเห็นว่ามีข้อพิจารณา ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องภาชนะรองรับมูลฝอยมีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในบางพื้นที่ทำให้มีมูลฝอยล้นออกมานอกภาชนะรองรับนั้น เห็นได้ว่ามาตรการที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติเมืองพัทยาดังกล่าว กำหนดไว้เพียงให้มีที่รองรับมูลฝอยในสถานที่เอกชนเท่านั้น ไม่ได้กำหนดให้มีที่รองรับมูลฝอยในที่หรือทางสาธารณะด้วย ทั้งที่ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20(2) ได้ให้เมืองพัทยามีอำนาจในการกำหนดให้มีที่รองรับมูลฝอยทั้งในสถานที่เอกชนและตามที่หรือทางสาธารณะ และเห็นได้ว่าเป็นการกำหนดมาตรการบังคับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารปฏิบัติตาม แต่ในขณะที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเก็บขนมูลฝอยชุมชน ทั้งหน่วยงานของเมืองพัทยาและเอกชนผู้ได้รับอนุญาตกลับไม่ถูกบังคับให้ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับหรือให้มีที่รองรับมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะในเขตเมืองพัทยาด้วย ทำให้ไม่มีมาตรการทางกฎหมายบังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม และไม่สอดคล้องกับปัญหาเรื่องภาชนะรองรับมูลฝอยมีจำนวนไม่เพียงพอดังที่กล่าวข้างต้น

2. ปัญหาเรื่องในเมืองพัทยามีปริมาณมูลฝอยประเภทที่ย่อยสลายยากแต่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ถูกนำไปกำจัดทิ้งจำนวนมากอันเกิดจากการที่ไม่มีการคัดแยกมูลฝอยตั้งแต่ขั้นตอนการกักเก็บมูลฝอยในที่รวมมูลฝอยชุมชน เนื่องจากภาชนะรองรับรองรับมูลฝอยที่

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเมืองพัทยา

.....
 ข้อ 6. ภาชนะรองรับมูลฝอย ต้องไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด กันแมลงและสัตว์ หรือตามคำแนะนำและเห็นชอบจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น

⁴⁰ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 16
 วรรคสอง

⁴¹ โปรดดูหัวข้อ 2.3.2.1, หัวข้อ 3.7.4 และหัวข้อ 3.7.8

วางไว้ตามจุดต่าง ๆ ของเมืองพัทธยา มีลักษณะเป็นถังรวมไม่แบ่งแยกประเภทมูลฝอยนั้น เห็นได้ว่าในข้อบัญญัติเมืองพัทธยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ไม่ได้กำหนดมาตรการเพื่อให้มีการคัดแยกมูลฝอยตั้งแต่ขั้นตอนการกักเก็บมูลฝอย ทำให้ไม่มีการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้งในที่รวมมูลฝอยชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดในการดำเนินงานด้าน 3Rs ที่ต้องการลดปริมาณมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดทิ้ง (Reduce) โดยการนำมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้นำมาใช้ซ้ำ (Reuse) และแปรรูปใช้ใหม่ (Recycle) เพื่อเป็นการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติให้คุ้มค่ามากที่สุด ซึ่งมีหัวใจของการดำเนินงาน คือ การคัดแยกมูลฝอย⁴² และไม่สอดคล้องกับปัญหาปริมาณมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดทิ้งจำนวนมากดังที่กล่าวข้างต้น

จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าเมืองพัทธยาควรที่จะกำหนดมาตรการเพื่อให้มีระบบการคัดแยกมูลฝอยชุมชนตั้งแต่ขั้นตอนการกักเก็บมูลฝอย โดยกำหนดประเภทของมูลฝอยชุมชน, ประเภทของภาชนะรองรับมูลฝอย และกำหนดมาตรการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเก็บขนมูลฝอยชุมชน ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยให้เพียงพอกับปริมาณมูลฝอยแต่ละประเภทที่ถูกนำมาทิ้งตามจุดต่าง ๆ ของเมืองพัทธยา ตามหลักเกณฑ์ทางวิชาการที่ออกโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม⁴³ ทั้งนี้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20(2) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทธยา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติเมืองพัทธยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 และให้นายกเมืองพัทธยาออกข้อบังคับเมืองพัทธยา โดยอาศัยอำนาจตามในข้อ 17 แห่งข้อบัญญัติเมืองพัทธยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ในเรื่องต่อไปนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติเมืองพัทธยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 กำหนดประเภทของมูลฝอยเพิ่มเติม โดยให้มูลฝอยชุมชน แบ่งแยกประเภทเป็นมูลฝอยย่อยสลาย มูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) และมูลฝอยทั่วไป เพื่อรองรับการกำหนดมาตรการเพื่อให้มีการคัดแยกมูลฝอยตั้งแต่ขั้นตอนการกักเก็บมูลฝอย

2. ให้นายกเมืองพัทธยาออกข้อบังคับเมืองพัทธยา กำหนดประเภทภาชนะรองรับมูลฝอยตามหลักเกณฑ์ทางวิชาการ โดยกำหนดให้หน่วยงานของเมืองพัทธยาหรือของเอกชนผู้ได้รับอนุญาต จะต้องใช้ภาชนะรองรับมูลฝอยตามสีที่กำหนดไว้ ดังนี้

- ภาชนะรองรับสีเขียว สำหรับรองรับมูลฝอยย่อยสลาย
- ภาชนะรองรับสีเหลือง สำหรับรองรับมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล)

⁴² โปรดดูหัวข้อ 2.2.2.

⁴³ โปรดดูหัวข้อ 2.3.3.

- ภาชนะรองรับสีฟ้า สำหรับรองรับมูลฝอยทั่วไป
- ภาชนะรองรับสีส้ม สำหรับรองรับของเสียอันตราย

3. แก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 โดยกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเก็บขนมูลฝอยชุมชน ทั้งหน่วยงานของเมืองพัทยาเอง และเอกชนผู้ได้รับอนุญาต ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยให้เพียงพอสำหรับมูลฝอยชุมชนแต่ละประเภทในสถานที่ต่าง ๆ ในเขตเมืองพัทยา

4. ให้นายกเมืองพัทยาก่อซื้อบั้งดับเมืองพัทยากำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการที่รับผิดชอบในการเก็บขนมูลฝอย เป็นผู้กำหนดสถานที่และจำนวนของภาชนะรองรับมูลฝอยแต่ละประเภทที่จะนำไปวาง โดยให้หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวพิจารณาจากปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนได้จากจุดนั้น ๆ ในแต่ละวัน

4.3 มาตรการในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย

ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ได้กำหนด มาตรการในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยไว้ ดังนี้

1. การขน ย้าย หรือนำมูลฝอยชุมชน ไปในที่หรือทางสาธารณะ จะต้องใส่ในภาชนะที่มิดชิด ไม่ให้มีน้ำรั่วไหลของน้ำ หรือมีกลิ่นออกมาภายนอก⁴⁴ หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท⁴⁵

2. ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ในเขตเมืองพัทยา จะต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทยา หรือบุคคลผู้ได้รับอนุญาตจากนายกเมืองพัทยาเป็นผู้จัดการเก็บขนมูลฝอยชุมชน จากอาคาร สถานที่ที่ตนครอบครองอยู่⁴⁶ หากผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท⁴⁷

⁴⁴ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 9

ข้อ 9. ห้ามมิให้ผู้ใดขน ย้าย หรือนำสิ่งปฏิกูลมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยชุมชน ของเสียอันตราย ไปในที่หรือทางสาธารณะ เว้นแต่ จะได้ใส่ในภาชนะที่มิดชิดไม่ให้รั่วไหลหรือมีกลิ่นออกมาข้างนอก

⁴⁵ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 16
วรรคสอง

⁴⁶ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 4 ,11

3. ห้ามบุคคลผู้มีใช้พนักงานเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทยา หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากนายกเมืองพัทยา ทำการขน คู้ย เชี่ย หรือชุดมูลฝอย ในถังรองรับ รถขน เรือขน หรือสถานที่ถ่ายเทมูลฝอยของเมืองพัทยา⁴⁸ หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท⁴⁹

4. ผู้ดำเนินการรับจ้างเก็บขน ขนส่ง หรือกำจัดมูลฝอยชุมชน ในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในเขตเมืองพัทยา จะต้องเป็นผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากนายกเมืองพัทยา⁵⁰ หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁵¹

ข้อ 11. ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ เขตเมืองพัทยาจะต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทยา หรือบุคคลผู้ที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้จัดการเก็บขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยชุมชน ของเสียอันตราย จากอาคาร สถานที่ที่ตนครอบครองอยู่ โดยเสียค่าธรรมเนียมการเก็บขนตามอัตราที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้

⁴⁷ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 16
วรรคสอง

⁴⁸ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 4 ,15

ข้อ 15. ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่พนักงานเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทยา หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทำการใด ๆ ดังต่อไปนี้

.....
(2) ขน ขุด คู้ย หรือชุดมูลฝอย ในถังรองรับ รถขน เรือขน หรือสถานที่ถ่ายเทมูลฝอยของเมืองพัทยา

⁴⁹ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544, ข้อ 16
วรรคสอง

⁵⁰ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544,ข้อ 4,12,13

ข้อ 12 ห้ามมิให้ผู้ใดรับจ้างเก็บขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยชุมชน ของเสียอันตรายในอาคาร สถานที่ใด ๆ ในเขตเมืองพัทยา เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ 13 ผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการตามข้อ 12 ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้อง ตามอัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดท้ายข้อบัญญัตินี้ และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข วิธีการที่กำหนดไว้ตามสัญญาของเมืองพัทยา

⁵¹ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 16
วรรคแรก

เมื่อพิจารณามาตรการในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทลุงที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่ามีสาระสำคัญ คือ กำหนดให้เฉพาะบุคคลซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทลุง หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากนายกเมืองพัทลุงซึ่งก็คือ พนักงานของบริษัทเอกชนที่รับดำเนินการในการจัดการมูลฝอยชุมชน ที่จะเป็นผู้ดำเนินการเก็บขน ขนส่ง และกำจัดมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บขนมูลฝอยจากอาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ในเขตเมืองพัทลุง การขนย้ายมูลฝอย จนถึงขั้นตอนการกำจัดมูลฝอย และกำหนดวิธีการในการจัดการมูลฝอยไว้ โดยกำหนดให้การขน ย้าย มูลฝอยชุมชน จะต้องดำเนินการให้เรียบร้อย มิให้มีการรั่วไหลของน้ำขยะหรือมีกลิ่นเหม็นออกมาภายนอกนั้น ผู้เขียนเห็นว่ามีข้อพิจารณา ดังนี้

1. มาตรการที่กำหนดห้ามบุคคลผู้มีใช้พนักงานเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทลุง หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากนายกเมืองพัทลุง ทำการขน คู้ย เขี่ย หรือขุดมูลฝอย ในถังรองรับ รถขน เรือขน หรือสถานที่ถ่ายเทมูลฝอยของเมืองพัทลุงนั้น⁵² เห็นได้ว่าเป็นมาตรการที่กำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการมูลฝอย อาทิเช่น เจ้าหน้าที่ของเมืองพัทลุง และลูกจ้างของบริษัทเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการจัดการมูลฝอยชุมชนเท่านั้นที่จะกระทำการดังกล่าวได้ เพื่อให้การจัดการมูลฝอยเป็นระบบระเบียบและสามารถควบคุมการปฏิบัติงานได้ แต่ในสภาพความเป็นจริงและปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทลุงนั้นได้มีการคัดแยกมูลฝอยที่ภาชนะรองรับมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดมูลฝอยโดยผู้ประกอบการอาชีพเก็บของเก่าขาย (ซาเล้ง) และมีการคัดแยกที่บ่อฝังกลบมูลฝอยโดยชาวบ้านที่อาศัยบริเวณใกล้เคียงบ่อฝังกลบ เพื่อคัดแยกมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) ออกไปขายให้แก่ร้านรับซื้อของเก่า⁵³ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ในบางครั้งผู้ประกอบการอาชีพเก็บของเก่าขาย (ซาเล้ง) ก็ดำเนินงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้เกิดความสกปรกเลอะเทอะและเกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และคัดแยกที่บ่อฝังกลบมูลฝอยโดยชาวบ้านที่อาศัยบริเวณใกล้เคียงนั้นในบางครั้งมีการขุดคู้ยมูลฝอยที่ถูกฝังกลบไปแล้วทำให้เกิดการพัดปลิวของมูลฝอยและการแพร่กระจายของเชื้อโรค⁵⁴ ซึ่งการกระทำดังกล่าวของผู้ประกอบการอาชีพเก็บของเก่าขาย(ซาเล้ง)นั้น ถือได้ว่าเป็นการคู้ย เขี่ยมูลฝอย ในถังรองรับ ส่วนการกระทำของชาวบ้านที่อาศัยบริเวณใกล้เคียงบ่อฝังกลบมูลฝอย ถือได้ว่าเป็นการขุดมูลฝอยในสถานที่ถ่ายเทมูลฝอยของเมืองพัทลุง และไม่ว่าจะถือได้ว่าการกระทำของบุคคลดังกล่าวเป็นการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทลุงหรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากนายกเมืองพัทลุง

⁵² ข้อบัญญัติเมืองพัทลุง เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 15

⁵³ โปรดดูหัวข้อ 3.6.1

⁵⁴ โปรดดูหัวข้อ 3.7.2

ดังนั้น การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่ผิดตามข้อ 15 แห่งข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544

แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าในเขตเทศบาลเมืองจะเชิงเตตราและเทศบาลเมืองหัวหิน ได้มีการดำเนินงานเพื่อควบคุมและป้องกันมิให้เกิดการชุดค้ำมูลฝอยจากภาชนะรองรับในลักษณะที่สกปรกเลอะเทอะ หรือทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของผู้ประกอบอาชีพเก็บของเก่าขาย (ซาเล้ง) โดยได้จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการอาชีพเก็บของเก่าขาย (ซาเล้ง) และกำหนดเส้นทางในการดำเนินงาน⁵⁵ ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าเมืองพัทยาคควรที่จะนำแนวทางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นข้างต้นโดยการจัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการอาชีพเก็บของเก่าขาย(ซาเล้ง) และผู้ดำเนินการคัดแยกมูลฝอยที่บ่อฝังกลบมูลฝอย และเพื่อให้การกระทำของบุคคลดังกล่าวเป็นการกระทำที่ถูกกฎหมาย นายกเมืองพัทยาคควรที่จะออกข้อบังคับเมืองพัทยากำหนดหลักเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการอาชีพเก็บของเก่าขาย (ซาเล้ง) และผู้ดำเนินการคัดแยกมูลฝอยที่บ่อฝังกลบมูลฝอย และกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ได้รับอนุญาตจากนายกเมืองพัทยาตามข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ข้อ 15 ด้วย

2. สำหรับการกำหนดวิธีในการจัดการมูลฝอยไว้ โดยกำหนดให้การขน ย้าย มูลฝอย ชุมชน จะต้องดำเนินการให้เรียบร้อย มิให้มีการรั่วไหลของน้ำขยะหรือมีกลิ่นเหม็นออกมาภายนอกเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับขั้นตอนการดำเนินงานในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาคที่มีการคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำมูลฝอยที่ยังใช้ได้(รีไซเคิล)ไปขายในขั้นตอนการเก็บขนมูลฝอยที่รถเก็บขน และที่สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยโดยพนักงานเก็บขนนั้น⁵⁶ เห็นได้ว่าแม้การกระทำของพนักงานเก็บขนดังกล่าวจะเป็นการช่วยลดปริมาณมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดทิ้ง และช่วยให้มีการนำมูลฝอยประเภทที่ยังใช้ได้กลับมาใช้ใหม่ แต่กระบวนการดังกล่าวก็ไม่ได้เป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การคัดแยกมูลฝอยที่รถเก็บขนโดยพนักงานเก็บขน โดยการนำมูลฝอยที่ถูกคัดแยกมาเก็บไว้ในถุงที่ผูกแขวนไว้ข้างรถนั้น บางครั้งมีน้ำขยะรั่วซึมออกมาหกตามท้องถนน⁵⁷ ซึ่งเป็นความผิดตามข้อ 9 แห่งข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544

⁵⁵นางสาวนภวิศ บัวสรวง ,ผู้อำนวยการส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ,สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ,สัมภาษณ์ ,วันที่ 19 พฤษภาคม 2552

⁵⁶โปรดดูหัวข้อ 3.6.1

⁵⁷โปรดดูหัวข้อ 3.7.2

และการคัดแยกมูลฝอยในสถานที่จัดการมูลฝอยโดยพนักงานเก็บขนนั้น ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานขนถ่ายมูลฝอยก่อนที่จะขนส่งนำมูลฝอยไปที่ศูนย์กำจัดมูลฝอย ส่งผลให้มีมูลฝอยตกค้างอยู่ที่สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยและส่งกลิ่นเหม็นรบกวนผู้อยู่อาศัยบริเวณข้างเคียง⁵⁸

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาประกอบกับปัญหาเรื่องในเมืองพัทยาที่มีปริมาณมูลฝอยย่อยสลายยากแต่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ถูกนำไปกำจัดทิ้งจำนวนมาก และปัญหาในเรื่องพื้นที่ในการจัดการมูลฝอยไม่เพียงพอ นั้น ผู้เขียนเห็นว่าปัญหาทั้งหมดดังกล่าวมีสาเหตุจากการที่เมืองพัทยาไม่มีกระบวนการคัดแยกมูลฝอยในขั้นตอนการเก็บขนมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ ทำให้แม้จะมีการคัดแยกมูลฝอยมาบ้างแล้วในขั้นตอนการกักเก็บมูลฝอย แต่มูลฝอยก็จะถูกรวมกันอีกครั้งในสถานที่จัดการมูลฝอย⁵⁹ ซึ่งจากการศึกษามาตรการในการจัดการมูลฝอยประเภทอื่นแล้วพบว่า กรณีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเมืองพัทยาได้มีมาตรการกำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยประเภทอื่น ๆ ในขั้นตอนการกักเก็บ เก็บขน และขนส่งมูลฝอยปรากฏอยู่ในข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2547 ข้อ 14 โดยกำหนดคุณสมบัติและสีของภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ และให้มีข้อความว่ามูลฝอยติดเชื้อ⁶⁰ และ

⁵⁸โปรดดูหัวข้อ 3.7.2

⁵⁹โปรดดูหัวข้อ 3.7.4

⁶⁰ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2547 ,ข้อ 14

ข้อ 14 ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ 13 ต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นกล่องหรือถัง ต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง ทนทานต่อการแทงทะลุและการกักกรองของสารเคมี เช่น พลาสติกแข็งหรือโลหะ มีฝาปิดมิดชิด และป้องกันการรั่วไหลของของเหลวภายในได้ และสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก โดยผู้ขนย้ายไม่มีการสัมผัสกับมูลฝอยติดเชื้อ

(2) ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นถุง ต้องทำจากพลาสติก หรือวัสดุที่มีความเหนียว ไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมีและการรับน้ำหนัก กันน้ำได้ ไม่รั่วซึมและไม่ดูดซึม

ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง ต้องมีสีแดง ทึบแสง และมีข้อความสีดำที่มีขนาดสามารถอ่านได้ชัดเจนว่า “มูลฝอยติดเชื้อ” อยู่ภายใต้รูปหวัะกะโลกไขว้คู่กับตราหรือสัญลักษณ์ที่ใช้ระหว่างประเทศ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและต้องมีข้อความว่า “ห้ามนำกลับมาใช้อีก” และ “ห้ามเปิด” ในกรณีที่สถานบริการสาธารณสุขมิได้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง สถานบริการสาธารณสุขดังกล่าวจะต้องระบุชื่อของตนไว้ที่ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ และในกรณีที่ภาชนะสำหรับบรรจุ

ในข้อ 23 แห่งข้อบัญญัติเมืองพัทยาดังกล่าวยังได้กำหนดลักษณะเฉพาะของรถเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อที่จะมีลักษณะต่างหากจากรถเก็บขนมูลฝอยทั่วไป⁶¹ ทำให้สามารถแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยชนิดอื่นเพื่อนำไปจัดการด้วยวิธีการเฉพาะได้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นผู้เขียนเห็นว่ามาตรการในการเก็บขน และขนส่งมูลฝอยชุมชนที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 นั้นไม่เพียงพอที่จัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น เมืองพัทยาก็ควรที่จะกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดกระบวนการคัดแยกมูลฝอยในขั้นตอนการเก็บขน และขนส่งมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการเก็บขน และขนส่งมูลฝอยที่ถูกคัดแยกมาก่อนแล้วในกระบวนการกักเก็บมูลฝอย เช่น กำหนดให้มีรถสำหรับเก็บขนและขนส่งมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) โดยเฉพาะ และกำหนดให้มีการนำมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) ไปจัดการในสถานที่ต่างหากจากมูลฝอยชนิดอื่นเพื่อมิให้มีการปะปนกันของมูลฝอยในสถานที่จัดการมูลฝอย โดยให้หัวหน้าส่วนราชการที่รับผิดชอบในการเก็บขน และขนส่งมูลฝอย เป็นผู้ควบคุมการดำเนินการเก็บขน และขนส่งมูลฝอยชุมชน

3. สำหรับการกำจัดมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยานั้น จากการศึกษาไม่พบว่าในข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาได้กำหนดวิธีการกำจัดมูลฝอยชุมชนไว้ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20(3) ได้กำหนดให้เมืองพัทยานี้อำนาจในการกำหนดวิธีการกำจัดมูลฝอยไว้ด้วย โดยในทางปฏิบัตินั้นเมืองพัทยาได้นำหลักเกณฑ์ทางวิชาการในการฝังกลบมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาลที่ออกโดยราชการส่วนกลางมาปรับใช้

มูลฝอยติดเชื่อนั้นใช้สำหรับเก็บมูลฝ

เกิดมูลฝอยติดเชื่อนั้น ให้ระบุนวันที่เกิดมูลฝอยติดเชื่อดังกล่าวไว้ที่ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อด้วย

⁶¹ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2547 ,ข้อ 23

ข้อ 23 ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อต้องมีลักษณะและเงื่อนไขดังนี้

(1) ตัวถังปิดทึบ ผนังด้านในต้องบุด้วยวัสดุที่ทนทาน ทำความสะอาดได้ง่ายไม่รั่วซึม

(2) ในกรณีที่เป็นยานพาหนะสำหรับใช้ขนมูลฝอยติดเชื้อจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ

ตามข้อ 17 วรรคสอง ภายในตัวถังของยานพาหนะนั้นต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ 10 องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้นได้ และจะต้องติดเครื่องเทอร์โมมิเตอร์ที่สามารถอ่านค่าอุณหภูมิภายในตัวถังไว้ด้วย

.....

ประกอบกับการควบคุมการปฏิบัติงานตามสัญญาว่าจ้างบริษัทเอกชน หากบริษัทเอกชนกระทำการผิดสัญญาก็จะถูกปรับตามสัญญาว่าจ้าง⁶² ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าวิธีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันดังกล่าวอาจเกิดปัญหาการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ทางวิชาการได้ เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำจัดมูลฝอยไม่ได้ถูกบังคับตามกฎหมายให้ต้องกระทำตาม ประกอบกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เมืองพัทยาได้ว่าจ้างบริษัทเอกชนเพียงรายดำเนินการจัดการมูลฝอยทุกชั้นตอนและเป็นสัญญาระยะยาว⁶³ ดังนั้น หากเกิดปัญหากรณีบริษัทเอกชนผิดสัญญาไม่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางวิชาการ หรือไม่ปฏิบัติตามสัญญาว่าจ้างย่อมไม่เกิดสภาพบังคับบริษัทเอกชนตามสัญญาจ้างได้ในความเป็นจริง เพราะหากบริษัทเอกชนหยุดหรือไม่ดำเนินการใด ก็จะมีปัญหาชะงักเมือง ซึ่งหน่วยงานของเมืองพัทยาไม่มีกำลังเพียงพอจะจัดการมูลฝอยของเมืองพัทยาได้เองทั้งหมด⁶⁴ ซึ่งหากเกิดกรณีดังกล่าวขึ้นจะส่งผลทำให้การกำจัดมูลฝอยไม่ถูกสุขลักษณะและอาจทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ และจากการศึกษามาตรการในการจัดการมูลฝอยประเภทอื่นของเมืองพัทยาพบว่าในกรณีการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของเมืองพัทยาได้มีมาตรการกำหนดวิธีการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อไว้โดยเฉพาะ ปรากฏอยู่ในข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2547 ข้อ 26 ,27 ,28 และ 29⁶⁵ ซึ่งมีผลบังคับให้หน่วยงานที่

⁶² โปรดดูหัวข้อ 3.6.5

⁶³ โปรดดูหัวข้อ 3.5

⁶⁴ โปรดดูหัวข้อ 3.7.9

⁶⁵ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2547, ข้อ 26,27,28

และ 29

ข้อ 26 การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ มีวิธีการดังนี้

- (1) เผาในเตาเผา
- (2) ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ
- (3) ทำลายเชื้อด้วยความร้อน
- (4) วิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ 27 การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยการเผาในเตาเผา ให้ใช้เตาที่มีห้องเผามูลฝอยติดเชื้อและห้องเผาควัน การเผามูลฝอยติดเชื้อให้เผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 760 องศาเซลเซียส และในการเผาควันให้เผาด้วยอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 1,000 องศาเซลเซียส ทั้งนี้ ตามแบบเตาเผาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดหรือเห็นชอบ และในการเผาต้องมีการควบคุมมาตรฐานอากาศเสียที่ปล่อยออกจากเตาเผาตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เกี่ยวข้องในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องปฏิบัติตาม ทั้งหน่วยงานของเมืองพัทยาเอง และบริษัทเอกชนที่รับดำเนินการ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรที่จะนำหลักเกณฑ์ทางวิชาการ ในการกำจัดมูลฝอยชุมชนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มากำหนดให้เป็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้เกิดสภาพบังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม โดยกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการกำจัดมูลฝอยชุมชน

ด้วยเหตุผลและข้อเสนอแนะที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ผู้เขียนเห็นว่า เมืองพัทยาควรกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20(3) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 และให้อำนาจนายกเมืองพัทยาในการนำหลักเกณฑ์ทางวิชาการในการจัดการมูลฝอยชุมชนมาบังคับใช้ให้เป็นกฎหมาย โดยอาศัยอำนาจตามในข้อ 17 แห่งข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. ให้นายกเมืองพัทยายกข้อบังคับเมืองพัทยา กำหนดหลักเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการอาชีพเก็บของเก่าขาย (ซาเล้ง) และผู้ดำเนินการคัดแยกมูลฝอยที่บ่อฝังกลบมูลฝอย และกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ได้รับอนุญาตจากนายกเมืองพัทยาตามข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ข้อ 15

ข้อ 28 การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำหรือวิธีทำลายเชื้อด้วยความร้อนหรือวิธีอื่นตามข้อ 26 (2) (3) หรือ (4) จะต้องดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพโดยมีประสิทธิภาพที่สามารถทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และพาราสิต ในมูลฝอยติดเชื้อได้หมด

ภายหลังการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ด้วยวิธีดังกล่าวตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องมีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพโดยวิธีการตรวจวิเคราะห์เชื้อบะซิลลัสสะเทียโรเธอร์ โมฟิลลัส หรือบะซิลลัสซับทิลิส แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ 29 เศษของมูลฝอยติดเชื้อที่เหลือหลังจากการเผาในเตาเผาตามข้อ 27 หรือที่ผ่านการกำจัดเชื้อตามวิธีการตามข้อ 28 แล้ว ให้ดำเนินการกำจัดตามวิธีกำจัดมูลฝอยทั่วไป เว้นแต่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดเป็นอย่างอื่น

2. แก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 กำหนดให้การเก็บขน และขนส่งมูลฝอย โดยหน่วยงานของเมืองพัทยาหรือผู้ได้รับอนุญาต จะต้องเก็บขน และขนส่งมูลฝอยโดยไม่ให้มีการนำมูลฝอยที่ถูกคัดแยกมาปะปนกันอีก หากมีการคัดแยกมูลฝอยมาก่อนแล้วไม่ว่าจากภาชนะรองรับของเอกชน หรือภาชนะรองรับตามที่ หรือทางสาธารณะ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่นายกเมืองพัทยาประกาศกำหนด

3. ให้นายกเมืองพัทยาออกข้อบังคับเมืองพัทยากำหนดหลักเกณฑ์ในการเก็บขน และขนส่งมูลฝอยที่ถูกคัดแยกมาก่อนแล้ว เช่น กำหนดให้มีรถสำหรับเก็บขนและขนส่งมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) โดยเฉพาะ กำหนดให้มีการนำมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) ไปไว้ในสถานที่ต่างหาก จากมูลฝอยชนิดอื่น เพื่อมิให้มีการปะปนกันของมูลฝอยในสถานที่จัดการมูลฝอย และกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการที่รับผิดชอบในการเก็บขน และขนส่งมูลฝอย เป็นผู้ควบคุมการดำเนินการเก็บขน และขนส่งมูลฝอยชุมชน

4. แก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 กำหนดให้การกำจัดมูลฝอยชุมชน โดยหน่วยงานของเมืองพัทยา หรือผู้ได้รับอนุญาต จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามที่นายกเมืองพัทยาระบุประกาศกำหนด

5. ให้นายกเมืองพัทยาออกข้อบังคับเมืองพัทยากำหนดหลักเกณฑ์ในการกำจัดมูลฝอยชุมชน

4.4 มาตรการในการเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอย

ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ได้กำหนด มาตรการในการเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยไว้ โดยกำหนดให้ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ในเขตเมืองพัทยา จะต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทยา หรือบุคคลผู้ได้รับอนุญาต จากนายกเมืองพัทยาคือผู้จัดการเก็บขนมูลฝอยชุมชน จากอาคาร สถานที่ที่ตนครอบครองอยู่ โดยเสียค่าธรรมเนียมการเก็บขนตามอัตราที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้⁶⁶ หากผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ไม่ยอมเสียค่าธรรมเนียมการเก็บขนมูลฝอยมีโทษไม่เกินห้าพันบาท⁶⁷

⁶⁶ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 4 ,11

⁶⁷ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ,ข้อ 16

สำหรับอัตราค่าธรรมเนียมจัดการมูลฝอย เมืองพัทยาได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยไว้ในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนสิ่งปฏิกูลมูลฝอย พ.ศ. 2544 ท้ายข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ดังนี้

- 1) ค่าเก็บและขนมูลฝอยประจำเดือน ที่มีปริมาณมูลฝอยวันหนึ่งไม่เกิน 500 ลิตร

วันหนึ่งไม่เกิน 20 ลิตร	เดือนละ 20 บาท
วันหนึ่งเกิน 20 ลิตร ค่าเก็บและขนทุก ๆ 20 ลิตร หรือเศษของแต่ละ 20 ลิตร	
- ส่วนที่เกิน 20 ลิตร แต่ไม่เกิน 40 ลิตร	เดือนละ 20 บาท
- ส่วนที่เกิน 40 ลิตร แต่ไม่เกิน 160 ลิตร	เดือนละ 30 บาท
- ส่วนที่เกิน 160 ลิตร แต่ไม่เกิน 260 ลิตร	เดือนละ 35 บาท
- ส่วนที่เกิน 260 ลิตร แต่ไม่เกิน 500 ลิตร	เดือนละ 40 บาท
- 2) ค่าเก็บและขนมูลฝอยประจำเดือน ที่มีปริมาณมูลฝอยวันหนึ่งเกิน 500 ลิตรขึ้นไป

วันหนึ่งไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร	เดือนละ 1,500 บาท
วันหนึ่งเกิน 1 ลูกบาศก์เมตร ค่าเก็บและขนทุก ๆ 1 ลูกบาศก์เมตรหรือเศษของลูกบาศก์เมตร	เดือนละ 1,500 บาท
- 3) ค่าเก็บและขนมูลฝอยเป็นครั้งคราวครั้งหนึ่ง ๆ

ไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร	ครั้งละ 150 บาท
เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร ค่าเก็บและขนทุก ๆ ลูกบาศก์เมตรหรือเศษของลูกบาศก์เมตร	ลูกบาศก์เมตรละ 150 บาท

เมื่อพิจารณามาตรการในการเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยดังกล่าว ประกอบกับปัญหาในเรื่องที่เมืองพัทยาไม่สามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยชุมชนจากประชาชนในเมืองพัทยาได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจัดการมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น ทำให้เมืองพัทยาต้องมีการนำงบประมาณส่วนอื่นมาใช้ในการจัดการมูลฝอยชุมชนด้วย⁶⁸ นั้น ผู้เขียนเห็นว่า มีข้อพิจารณาดังนี้

1. อัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยที่กำหนดไว้ในท้ายข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 นั้นกำหนดไว้เพียงอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บและขนมูลฝอยเท่านั้น ไม่ได้มีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยด้วย แต่จากการศึกษาพบว่าในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20(4) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจเมืองพัทยาเรียกเก็บและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยชุมชนได้

⁶⁸ โปรดดูหัวข้อ 3.7.7

กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นรวมถึงเมืองพัทยา มีอำนาจในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยได้ ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และในกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องนั้น กำหนดไว้เพียงว่าราชการส่วนท้องถิ่นรวมถึงเมืองพัทยาจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บและขนมูลฝอย ค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตต่าง ๆ และอัตราค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือรับรองการแจ้งได้ไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมท้ายกฎกระทรวงนี้⁶⁹ เท่านั้น โดยไม่ได้กล่าวถึงอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยไว้ด้วย จึงทำให้เกิดปัญหาว่าเมืองพัทยาจะสามารถเรียกเก็บและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยได้หรือไม่

ในกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่ากรณีที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20(4) ได้ให้อำนาจเมืองพัทยาในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดมูลฝอยไว้ ประกอบกับในกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545 ไม่ได้กล่าวถึงอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยไว้ และไม่ได้ห้ามราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ รวมถึงเมืองพัทยาที่จะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ดังนั้น เมืองพัทยาจึงสามารถอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง

---

⁶⁹กฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545, ข้อ 2, ข้อ 3.

ข้อ 2. อัตราค่าธรรมเนียมที่ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจตามมาตรา 20(4) และมาตรา 63 ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนด ให้กำหนดได้ไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 3. อัตราค่าธรรมเนียมที่ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดได้ไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียมตามข้อ 2. มีดังนี้

(1) อัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามมาตรา 20(4)

(2) อัตราค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตตามมาตรา 19 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 38 และมาตรา 41 วรรคสอง

(3) อัตราค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา 48

การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 เพื่อเรียกเก็บและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยได้

2. อัตราค่าธรรมเนียมการเก็บและขนมูลฝอยในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนสิ่งปฏิกูลมูลฝอย พ.ศ. 2544 ทำข้อยกเว้นมติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 มีอัตราที่ต่ำกว่าอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมทำกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545 ทำให้ค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยชุมชนที่เรียกเก็บได้จากประชาชนไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นและทำให้เมืองพัทยาต้องมีการนำงบประมาณส่วนอื่นมาใช้ในการจัดการมูลฝอยชุมชนด้วย⁷⁰

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้เขียนเห็นว่า หากเมืองพัทยาจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจัดการมูลฝอยชุมชนทั้งค่าธรรมเนียมในการเก็บและขน และค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยนั้น จะต้องมีการทำการศึกษาวิจัยโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย ประกอบกับข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาที่ถูกเก็บขน และข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาที่ถูกนำไปกำจัดทิ้งในแต่ละวัน เพื่อให้สะท้อนให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการจัดการมูลฝอยชุมชนที่แท้จริงด้วย หรืออาจใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์ที่จัดทำขึ้นโดยสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำปริมาณอัตราค่าบริการในการจัดการมูลฝอยชุมชนก็ได้⁷¹ แต่อย่างไรก็ตาม หากเกิดกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545 โดยกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอย และกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยเกินกว่าที่กฎกระทรวงนี้กำหนดไม่ได้แล้ว ก็จะมีผลให้เมืองพัทยาไม่สามารถกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยชุมชนเกินกว่าที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงดังกล่าว ดังนั้น เมืองพัทยาจึงยังไม่ควรที่จะอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมข้อยกเว้นมติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 เพื่อเรียกเก็บและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยชุมชน เพราะหากอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยชุมชนที่ข้อยกเว้นมติเมืองพัทยากำหนดไว้มีอัตราที่สูงกว่าที่กฎกระทรวงกำหนดในภายหลัง ก็จะทำให้ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยชุมชนอีกครั้งหนึ่ง แต่ควรจะกำหนด

⁷⁰ โปรดดูหัวข้อ 3.7.7

⁷¹ โปรดดูหัวข้อ 2.3.7

อัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บและขนเพิ่มขึ้นจากเดิมอัตราที่กำหนดไว้เดิม โดยนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการกำจัดมูลฝอยมารวมคำนวณด้วย เพื่อให้สามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยได้เพิ่มขึ้น

ด้วยเหตุผลและข้อเสนอแนะที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ผู้เขียนเห็นว่าก่อนที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545 เมืองพัทยาควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายท้องถิ่นของตนก่อน เพื่อให้เมืองพัทยาสมาสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น และเพื่อรองรับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงดังกล่าว ซึ่งอาจมีขึ้นในอนาคต ด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีแนบท้ายข้อบัญญัติเมืองพัทยาดังกล่าวเสียก่อน โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20(4) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. ยกเลิกข้อความในข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ข้อ 11. และบัญญัติข้อความต่อไปในแทนข้อความเดิม เพื่อรองรับในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545 และในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอย ดังนี้

ผู้ครอบครองอาคาร หรือสถานที่ใดในเขตเมืองพัทยา จะต้องให้เจ้าหน้าที่ของเมืองพัทยา หรือบุคคลผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นผู้เก็บขนมูลฝอยชุมชนจากอาคารหรือสถานที่ที่ตนครอบครองอยู่ โดยเสียค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอย ตามอัตราที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้

2. แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ท้ายข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 โดยกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บและขนใหม่ โดยพิจารณาค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย ประกอบกับข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาที่ถูกเก็บขน และข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาที่ถูกนำไปกำจัดทิ้งในแต่ละวัน เพื่อให้สะท้อนให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการจัดการมูลฝอยชุมชนที่แท้จริง

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมาย วิธีปฏิบัติ และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการมูลฝอยชุมชนในเขตเมืองพัทยานั้น พบว่าปัญหาหลักในการจัดการมูลฝอยชุมชน

ของที่เกิดขึ้นของเมืองพัททยา คือ มีปริมาณมูลฝอยที่ย่อยสลายยากแต่สามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ โดยเฉพาะมูลฝอยประเภทมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) ได้ถูกนำไปกำจัดทิ้งด้วยการฝังกลบจำนวนมาก อันสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยชุมชน ไม่ได้กำหนดให้มีกระบวนการคัดแยกมูลฝอย และไม่ได้กำหนดให้มีกระบวนการจัดการมูลฝอยที่ถูกคัดแยกมาแล้วซึ่งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นของเมืองพัททยาที่เกี่ยวข้องในการจัดการมูลฝอยชุมชน ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้นำเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติเมืองพัททยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 และให้นำยกเมืองพัททยาออกข้อบังคับเมืองพัททยาโดยอาศัยอำนาจของข้อ 17 แห่งข้อบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นกฎหมายท้องถิ่นของเมืองพัททยาที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม การแก้ไขกฎหมายท้องถิ่นดังกล่าวนี้ จะต้องพิจารณาถึงพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัททยา พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจเมืองพัททยาในการออกกฎหมายท้องถิ่นดังกล่าวด้วยว่าได้ให้อำนาจเมืองพัททยาในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพียงใด ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวได้ให้อำนาจเมืองพัททยาในการกำหนดมาตรการในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง มาตรการในการกักเก็บมูลฝอย มาตรการในการการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย และมาตรการในการคิดค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอย ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้นำเสนอให้มีการกำหนดมาตรการเพื่อกำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอยในขั้นตอนการกักเก็บมูลฝอย และในขั้นตอนเก็บขนมูลฝอย

แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวไม่ได้ให้อำนาจเมืองพัททยาในการกำหนดให้มีการนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ อันเป็นกระบวนการเพื่อให้มีการนำมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) ที่ถูกคัดแยกนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ทำให้เมืองพัททยาไม่สามารถกำหนดมาตรการเพื่อให้มีการนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ซึ่งในส่วนนี้ผู้เขียนขอแนะนำเป็นแนวทางปฏิบัติให้เมืองพัททยาสร้างกระบวนการรองรับเพื่อให้มีการนำมูลฝอยที่ถูกคัดแยกโดยหน่วยงานของเมืองพัททยา โดยเฉพาะมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) ซึ่งเป็นมูลฝอยประเภทที่ย่อยสลายยากและถูกนำไปกำจัดทิ้งจำนวนมาก นำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ โดยเมืองพัททยาอาจจะจัดพื้นที่สำหรับรองรับมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) และนำมูลฝอยเหล่านั้นไปขายให้แก่โรงงานคัดแยกหรือแปรรูป หรือโรงงานรีไซเคิลเอง เพื่อให้เป็นรายได้ของเมืองพัททยา

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในบทนี้ จะเห็นได้ว่าการจัดการมูลฝอยชุมชนในเขตเมืองพัททยา แม้ว่าจะมีมาตรการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งกำหนดในข้อบัญญัติเมืองพัททยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 แต่มาตรการตามกฎหมายฉบับดังกล่าวที่ใช้บังคับในปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอกับปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพียงอย่าง

เดี่ยวย่อมไม่เพียงพอที่จะทำให้การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพได้ แต่จะต้องมีการนำมาตรการทางกฎหมายไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการจัดการมูลฝอยชุมชนด้วย ในขณะเดียวกันหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทยาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยชุมชนจำเป็นจะต้องเข้าใจถึงแนวคิดในการจัดการมูลฝอย ที่ต้องการลดปริมาณมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดทิ้งด้วยการทำลาย และนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่หรือฟื้นฟูประโยชน์จากมูลฝอยที่ถูกกำจัด เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากมูลฝอย และจะต้องทราบถึงแนวทางในการจัดการมูลฝอยชุมชนซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ทางวิชาการที่ออกโดยราชการส่วนกลางด้วย ดังนั้น เมืองพัทยาก็มีหน้าที่ที่จะต้องจัดอบรมเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงแนวคิดในการจัดการมูลฝอย แนวทางในการจัดการมูลฝอยชุมชน และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีความเหมาะสม

นอกจากนี้ ความร่วมมือของประชาชนในเมืองพัทยาในการจัดการมูลฝอยชุมชน ถือเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นผู้ก่อให้เกิดมูลฝอย ดังนั้น เมืองพัทยาคควรที่จะจัดโครงการให้ความรู้แก่ประชาชนให้ทราบถึงประเภทมูลฝอย ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเมืองพัทยา กระบวนการจัดการมูลฝอยชุมชน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากมูลฝอย วิธีการคัดแยกมูลฝอยและประโยชน์ของการคัดแยกมูลฝอย และส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นทำการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง ทั้งการคัดแยกมูลฝอยในครัวเรือนหรือสถานที่ใด ๆ และทราบถึงวิธีการทิ้งมูลฝอยในภาชนะรองรับที่ถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงสภาพปัญหา ไม่เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากมูลฝอยเป็นเรื่องไกลตัว และให้ความร่วมมือในการลดปริมาณมูลฝอยและคัดแยกมูลฝอย แต่อย่างไรก็ตามหน่วยงานของเมืองพัทยาที่เกี่ยวข้องในการจัดการมูลฝอยชุมชนจะต้องมีความพร้อมที่จะจัดหาภาชนะรองรับมูลฝอยตามประเภทมูลฝอยในที่หรือทางสาธารณะ และต้องจัดให้มีระบบจัดการมูลฝอยที่ถูกคัดแยกมาก่อนแล้วด้วย